

לפַעַמִּים מִמְזַרְח לְמַעַרְב, וְלַפַּעַמִּים מִמַּעַרְב לְמְזַרְח, וּבָאִים בְּאֲמֻצַּע הַיָּם, וּמִבְדִּילִים בֵּינֵיהֶם. וְזֶהוּ וַיִּבְדֵּל בֵּין הַיָּם.

וּמִפְּנֵי מָה מִי הַיָּם מְלוּחִים. מִפְּנֵי חֲמִימוֹת הָרְקִיעַ וּרְתִיחָתוֹ. בֹּא וּרְאֵה, קִדְרָה הַעוֹמֶדֶת עַל הָאוֹר, וְכָל מָה שֶׁמִּתְעַכְּבֶת עַל הָאוֹר, יוֹתֵר הַתְּבַשִּׁיל נִמְלַח מְרֹב חֲמִימוֹת הָאֵשׁ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵמָּל הָרְקִיעַ הָיָה קָיָם בֵּין הַיָּם, כָּל הַיָּם הָיָה נִקְפָּאִים בְּמִלַּח, וְאֵינוֹ מְתַקֵּים בֵּין הַיָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֹּא וּרְאֵה לָמָּה לֹא נֶאֱמַר כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי. מִפְּנֵי שֶׁעֲנָן זֶה חוֹזֵר עַל יְחִוּדוֹ, לְהוֹרוֹת כִּי אֵין שָׁנֵי לְנִגְדוֹ, וְאֵין טוֹב בְּשָׁנֵי, עַל כֵּן נֶאֱמַר בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן יוֹם אֶחָד.

דִּתְנֵי רַבִּי יִצְחָק, לָמָּה לֹא נֶאֱמַר רִאשׁוֹן בְּמָקוֹם אֶחָד. לְהוֹרוֹת, דְּאֵלוֹ נֶאֱמַר רִאשׁוֹן, עַל כָּל פְּנִים הָיָה רְאוּי לְהִיּוֹת שָׁנֵי. כִּי רִאשׁוֹן מִחֲרַת לְשָׁנֵי. אֲבָל אֶחָד, אֵינוֹ מִחֲרַת לְשָׁנֵי.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וְהָרִי נֶאֱמַר (ישעיה מא ד) אֲנִי ה' רִאשׁוֹן. אָמַר לִיה, מִלְּתִיּה מְסִיֵּעַ לְקַמֵּיטָא, מְדַכְּתִיב וְאֵת אַחְרוּנִים אֲנִי הוּא, אַף עַל פִּי שֵׁישׁ (דף יג ע"א) אַחְרוּנִים לְרִאשׁוֹן, אֲנִי הוּא. וְכִי אַחְרוּנִים יֵשׁ לְרִאשׁוֹן. אֵין. שְׁמוֹ הַמְּיוּחָד. שֶׁהוּא רֵאשׁ וּמְיוּחָד. אַחְרִים הֵם: אֶלֶף דְּלִ"ת נו"ן יו"ד, אֶלֶהי"ם, שְׁד"י, א"ל, צָבָאוֹ"ת. וְהֵם מִתְּכַנְּנִים בְּיַחְוּדוֹ, וְהוּא הוּא יִתְבַּרְךְ מִמָּשׁ, דְּכִתִּיב וְאֵת אַחְרוּנִים אֲנִי הוּא.

רַבִּי יוֹסִי בַר חֵלְפָתָא, וְר' יְהוּדָה בֶּן פַּזִּי, וְר' יִצְחָק, הָווּ אֶכְלִי בְּסַעוּדָתָא בְּהִילוּלָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. ר' חִיָּיא רַבָּה, הָוָה יְנוּקָא, וְהָוָה יְתִיב תַּמָּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, לָמָּה לֹא נֶאֱמַר כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי. אָמַר לִיה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלֶאכֶת הַיָּם בְּשָׁנֵי,

וּבָאִים בְּאֲמֻצַּע הַיָּם וּמִבְדִּילִים בֵּינֵיהֶם. וְזֶהוּ וַיִּבְדֵּל בֵּין הַיָּם. וּמִפְּנֵי מָה מִי הַיָּם מְלוּחִים? מִפְּנֵי חֲמִימוֹת הָרְקִיעַ וּרְתִיחָתוֹ. בֹּא וּרְאֵה, קִדְרָה הַעוֹמֶדֶת עַל הָאוֹר, וְכָל מָה שֶׁמִּתְעַכְּבֶת עַל הָאוֹר, יוֹתֵר הַתְּבַשִּׁיל נִמְלַח מְרֹב חֲמִימוֹת הָאֵשׁ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵמָּל הָרְקִיעַ הָיָה קָיָם בֵּין הַיָּם, כָּל הַיָּם הָיָה נִקְפָּאִים בְּמִלַּח, אֲלֵא הוֹלֵךְ וְסוֹכֵב וְאֵינוֹ מְתַקֵּים בֵּין הַיָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וּרְאֵה לָמָּה לֹא נֶאֱמַר כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי? מִפְּנֵי שֶׁעֲנָן זֶה חוֹזֵר עַל יְחִוּדוֹ, לְהוֹרוֹת כִּי אֵין שָׁנֵי לְנִגְדוֹ, וְאֵין טוֹב בְּשָׁנֵי, עַל כֵּן נֶאֱמַר בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן יוֹם אֶחָד.

שְׁשֻׁנָה רַבִּי יִצְחָק, לָמָּה לֹא נֶאֱמַר רִאשׁוֹן בְּמָקוֹם אֶחָד? לְהוֹרוֹת, דְּאֵלוֹ נֶאֱמַר רִאשׁוֹן, עַל כָּל פְּנִים הָיָה רְאוּי לְהִיּוֹת שָׁנֵי, כִּי רִאשׁוֹן מִחֲרַת לְשָׁנֵי, אֲבָל אֶחָד אֵינוֹ מִחֲרַת לְשָׁנֵי.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, וְהָרִי נֶאֱמַר (ישעיה מא) אֲנִי ה' רִאשׁוֹן. אָמַר לוֹ: דְּבַרוּ מְסִיֵּעַ לְרִאשׁוֹן, מִהַפְּתוּב וְאֵת אַחְרוּנִים אֲנִי הוּא (שם). אַף עַל פִּי שֵׁישׁ אַחְרוּנִים לְרִאשׁוֹן, אֲנִי הוּא. וְכִי יֵשׁ אַחְרוּנִים לְרִאשׁוֹן? כֵּן. שְׁמוֹ הַמְּיּוּחָד, שֶׁהוּא רֵאשׁ וּמְיּוּחָד. אַחְרִים הֵם: אֶלֶף דְּלִ"ת נו"ן יו"ד, אֶלֶהי"ם, שְׁד"י, א"ל, צָבָאוֹ"ת, וְהֵם מִתְּכַנְּנִים בְּיַחְוּדוֹ, וְהוּא הוּא יִתְבַּרְךְ מִמָּשׁ, דְּכִתִּיב וְאֵת אַחְרוּנִים אֲנִי הוּא.

רַבִּי יוֹסִי בַר חֵלְפָתָא וְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן פַּזִּי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אוֹכְלִים בְּסַעוּדַת הַהִילוּלָה שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי חִיָּיא רַבָּה הָיָה תִּינוּקָא, וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן: לָמָּה לֹא נֶאֱמַר כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלֶאכֶת הַיָּם בְּשָׁנֵי,